

Diàleg de sords

Els qui cerquin la dimensió literària de Harold Pinter no tenen altre remei que recórrer a la seva obra teatral. 'Els nans' és una novel·la anecdòtica. • Joan Agut

Narrativa

Els nans

Harold Pinter
Traducció de Marta Pera
Columna, Barcelona, 2005

Quan l'octubre passat l'Acadèmia Sueca va proclamar Harold Pinter premi Nobel de literatura 2005 no hi va haver una gran sorpresa. L'autor era un escriptor àmpliament conegut que, malgrat ser políticament incorrecte, reunia al seu entorn un notable consens de qualitat literària gràcies a les seves aportacions al teatre.

Nascut a Londres el 1930, Pinter va estudiar a l'Acadèmia Reial d'Art Dramàtic. Va començar a publicar poesia de molt jove i va fer d'actor. Com a autor teatral ha publicat *L'habitació*, *La festa d'aniversari*, *L'amant*, *The Caretaker* i *The Homecoming*, entre d'altres, la majoria arrengrades en el dit teatre de l'absurd. Així mateix, és autor dels guions dels famosos films *El servent* i *La dona del tinent francès*. A partir dels anys setanta Pinter va destacar com a comentarista polític des de posicions esquerranes. La darrera prova d'aquesta actitud la tenim en el discurs de l'acceptació del Nobel, que va ser tota una diatriba contra el president dels Estats Units, George Bush, i contra Tony Blair, primer ministre britànic, per la seva participació a la guerra de l'Iraq.

'Els nans' és l'única novel·la de Harold Pinter. És una obra sense trama ni argument, composta per un seguit de converses digressives entre quatre amics joves: Pete, Mark, Len i Virginia. Són un grup amb lligams de companyonia i afectius. Virginia juga com a pol d'atracció i enfrontament entre Pete i Mark. El món de la cultura també hi té el seu paper amb reflexions sobre Sha-

kespeare i la seva obra. La resta fa pensar en un diàleg de sords on cadascú diu el que li passa pel cap sense tenir en compte l'interlocutor ni la coherència del discurs. En aquest marc d'imprecisions, el diàleg pot anar de la banalitat més insubstancial a la pretesa transcendència.

L'obra va ser escrita a principis dels anys cinquanta, revisada el 1989 i publicada originalment el 1990, tal com diu l'autor. Tot i aquesta tardana aparició de la novel·la, el text correspon a una obra de joventut en què les provatures i l'experimentalisme resulten evidents. És des d'aquesta

perspectiva que s'ha de llegir *Els nans*.

Els qui cerquin la dimensió literària de Harold Pinter no tenen altre remei que recórrer a la seva obra teatral. En tot cas, *Els nans* és una novel·la curiosa, interessant, però anecdòtica i molt lluny de l'excel·lència que s'espera d'un premi Nobel.

Finestres a la claustrofòbia

Teatre

Essencial

Harold Pinter
Traducció de Manuel de Pedrolo,
Jordi Malé i Víctor Batallé
Edicions 62
Barcelona, 2005

Laura Castillo

“El representant més destacat del drama anglès de la segona meitat del segle XX” ja no escriurà més teatre. Harold Pinter deixa el realisme dels seus escenaris per la lluita –més realista– contra el terrorisme d'Estat i la política. Potser per això Edicions 62 publica ara

un recull dels seus millors drames. O potser perquè Pinter va ser guardonat amb el darrer Nobel de literatura.

Nou peces teatrals traduïdes al català sota el títol *Essencial*. Essencials, perquè recullen l'evolució del dramaturg, des de les primerenques *L'habitació* i el *Muntaplats*, totes dues estrenades el 1953; fins a la més política, *L'última copa*, del 1984. Imprescindibles, perquè ens apropen al teatre d'un dels autors que han sabut transmetre de forma més viva el drama que amaguen les converses quotidianes. Indispensables, perquè les peces ens mostren l'obra d'un dels intel·lectuals més compromesos del nostre segle.

Nou finestres darrere les que s'amaguen personatges tancats en espais –els llits d'una habitació de lloguer, uns baixos humits, una cambra de tortura...– que es fan més i més claustrofòbics a mesura que avança l'obra. Un teatre ple de pauses, de silencis, d'incompresos, de diàlegs que bateguen més enllà de la tinta impresa.

“No hi ha grans diferències entre realitat i ficció, ni entre el que és veritat i el que és fals”, va declarar Pinter en el discurs davant l'Acadèmia Sueca. La barreja de la realitat i el misteri, de l'amenaça sota l'aparent trivialitat, són temes recurrents a les obres recollides en aquesta nova edició.

Harold Pinter ha escrit un total de 29 obres teatrals i sobre la seva presència s'alineen els guardons més emblemàtics de la dramaturgia europea: el premi Shakespeare, l'Europeu de literatura, el Pirandello, el Molière d'honor... El març passat, però, l'autor, membre de la generació dels joves aïrats britànics, donava per tancada la seva etapa com a dramaturg per concentrar les seves forces en la poesia i la crítica política. Perquè potser no hi ha grans diferències entre realitat i ficció, “però com a ciutadà m'he de preguntar: què és cert?”.

Amb el seu teatre, Pinter trasllada aquesta eterna pregunta als lectors, passada la darrera pàgina, entre el desassossec i la incredulitat. Ha estat cert?

L'única novel·la de Harold Pinter és una obra de joventut: 'Els nans'. KIERAN DOHERTY / KD